

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, Paleisstraat 12
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Baden en Holland. — N.A.S. en N.V.V.
— De politieke toestand. — Denken en doen. — Duitschland.
— Welke Richting? — De vijand als leermeester. —
Brieven uit Parijs. I. — Van het Partijbestuur. — Van
de Afdelingen. — Verantwoording. — Nog eens:
Jezuitenmoraal. — Revolutie in Portugal. — Korrespondentie.
— Advertentiën.

Baden en Holland.

Evenals Baden is Holland economisch afhankelijk van Duitschland. Werden de sociaaldemokratische arbeiderspartijen van beide landen dus geleid zooals zij geleid behooren te worden, dan zou ook om die reden haar politiek zich richten naar die der groote Deutsche partij. Dat wil zeggen alle bondgenootschap met of tegemoetkoming aan de liberale partijen zou worden afgewezen. In plaats daarvan trachten de Kolbs, de Quessels, de Franks ginds, de Troelstra's, Vliemens en Schapers hier, naar een zoo dicht mogelijke aansluiting.

Het onderscheid is alleen dit: Baden is ook politiek met Duitschland één, Holland niet, nog niet. De groote Deutsche arbeiderspartij heeft dus de macht om tot Frank en Kolb te zeggen: keurt gij de begroting goed, dan wordt gij verwijderd uit de partij. Tot Vliemens en Troelstra kan zij dit niet zeggen; alleen omdat Holland politiek zelfstandig is.

Vliemens en Troelstra hebben herhaaldelijk hun bereidwilligheid te kennen gegeven om onder zekere omstandigheden voor de oorlogsbegroting te stemmen. Was Holland politiek één met Duitschland op de wijze als Baden is, en zooals het economisch één is, dan ziet men wat het woord der Deutsche partij tot Vliemens en Troelstra zou zijn. Zij zouden uitgeworpen worden als zij hun voornemen dorsten verwezenlijken.

Voor de propaganda der S. D. P., voor het treffend duidelijk maken van de rol die de soc.-dem. kamerfractie en de redactie van *Het Volk* hier in Holland spelen, is het besluit der Deutsche partij te Maagdeburg van groote waarde.

H. G.

N.A.S. en N.V.V.

Naast den Kiesrechtstrijd moet vooral de vakbeweging voortdurend de aandacht vragen van den socialistischen strijder. En zoo rustig als helaas de Kiesrechtbeweging nog in ons land is, zoo roerig begint het langzamerhand te worden in den vakstrijd. Daarmede willen we niet zeggen, dat er reeds zooveel en met succes gestreden wordt in de vakbeweging, maar er wordt ten minste gezocht, en gedacht over de juiste weg. Het is er niet heelemaal stil. En dan heeft men vooral te letten op de beweging van het N.A.S.

Ontegenzeggelijk is er kentering in het proletariaat dat onder leiding van Kolthek de wegen van het N.A.S. bewandelt. Als men bijv. opletten de polemiek volgt die tusschen den anarchiste Rijnders en de Sekretaris van het N.A.S. werd gevoerd in *De Arbeid* van 17 Sept. jl., dan merkt men: Er is iets veranderd bij de zgn. „anarchistische” vakarbeiders. Van de „bezorgdheid” van een Rijnders voor de „revolutionaire vakbeweging” is men niet meer gediend, evenmin als van diens anarchistische „principes”. Men wil eigenlijk — onvoorwaardelijk op grond van de klassenstrijd natuurlijk — meer vrijheid van beweging dan de negatieve anarchistische de vakbeweging wel geven kunnen.

Wij onzerzijds — juist wegens onze principiële kritiek op de leeringen en daden van het N.A.S. — kunnen niet anders dan ons erin verheugen. Want, we zeiden het reeds vroeger, uit deze beweging van het Arbeidssekretariaat naar de ruimere mogelijkheden van den modernen klassenstrijd, zooals die door de groote vakbeweging van Duitschland, Oostenrijk enz. worden in praktijk gebracht, kan niet anders voortkomen dan de eindelijke eenheid van de beide takken der Nederlandsche vakbeweging — desnoods over de hoofden der tegenwoordige leiders heen — nu ze in de praktijk althans minder dan vroeger van elkaar gaan verschillen. Het zal de taak van de Sociaaldemokratie zijn, te maken dat bij die naderende vereeniging zooveel mogelijk het ruimere inzicht van het Socialisme een rol speelt, en zoo min mogelijk enkel de uitteraard engere inzichten van de vakbeweging als zoodanig.

Maar des te meer is het noodig, dat er niet alleen praktisch die kant uit gewerkt wordt, maar ook in woord en geschrift klaar en duidelijk stelling wordt genomen. En wij kunnen niet zeggen dat Kolthek daarmee altijd even gelukkig is. Wij willen daarom met eenige woorden terugkomen op zijn artikel Eenheid en Samenwerking in *De Arbeid* van 3 September jl.

Daar lezen we o. a., dat „de arbeiders elke versnippering van krachten moeten vermijden om te kunnen overwinnen.” En vlak daarop: „Maar volgens onze meening zal toch die ééne organisatie in elke industrie een federatieve organisatie moeten zijn,” omdat... ja, omdat die de meeste waarborgen biedt voor „soliditeit.” Ra, ra! Dus toch versnippering van krachten?!

We moeten nl., zegt Kolthek, „en dat is het kardinale verschilpunt in de vakbeweging tusschen ons en de sociaaldemokraten,” niet alleen de tegenwoordige maatschappij neerhalen, maar tevens de kracht ontwikkelen om de socialistische te verwezenlijken.

We zeiden reeds vroeger, dat de beste krachtenontwikkeling voor het Socialisme is, het organiseren van de proletarische massa's tot omverwerping van het kapitalisme, omdat het kapitalisme eigenlijk de eenige sta-in-den-weg voor de ontwikkeling der Socialistische maatschappij is.

En om dan te bewijzen, „dat de arbeiders al zoo dikwijls de kastanjes voor anderen uit het vuur hebben gehaald” — hetgeen niemand zal ontkennen — wordt de Fransche Revolutie aangehaald, die echter voornamelijk dit ééne heeft geleerd, o Kolthek, dat elke klassenstrijd een politieke strijd is. Wanneer de organisaties van het N.A.S. dit mochten wenschen, dan zijn onze propagandisten trouwens bereid ook voor hen, gelijk verleden jaar voor de Sociaaldemokratie, deze en de andere lessen van dien grooten Franschen klassenstrijd uiteen te zetten.

Maar ter zake. Koltheks redeneering mondt dan in deze konklusie, dat de arbeidersklasse de macht zòd moet veroveren, dat ze die zelf in handen kan nemen, zoo dus, dat ze zelf niet »onmondig« is gehouden door „centralisatie, tucht en discipline”.

Ziehier dus de verschillen in de „theorie” van de „moderne” en de „onafhankelijke” vakbeweging. De laatste waant zich „onafhankelijk” van de politieke strijd, en van de noodzaak van „centralisatie” en „discipline”. De eerste erkent openlijk de noodzakelijkheid van de politiek, van centralisatie en discipline, en is — welke verkeerdheid ze overigens ten opzichte van deze drie punten soms moge be-

gaan — met deze erkenning van en klaarheid omtrent de werkelijkheid haar mededingster van het N. A. S. een eind vooruit. Als men dus bij het N. V. V. eenigszins onnoozel vraagt naar het waarom van onze principiële houding ten gunste van het Vakverbond, dan is het antwoord, omdat het N. V. V. principieel op het standpunt staat, dat elke klassenstrijd, dus ook die van de vakbeweging in zijn geheel (daarom nog niet elke vak-actie in het bijzonder) een politieke strijd is, en omdat het N. V. V. even principieel de centralisatie en de discipline, waartoe de werkelijkheid het proletariaat ook in zijn vakstrijd dwingt, openlijk erkent en propageert. Met deze propaganda werkt het N. V. V. de richting, die de werkelijkheid uitgaat, in de hand. Het N. V. V. bant uit de hoofden van de proletariërs met deze propaganda de ideële belemmeringen, belemmeringen in de hersens van de proletariërs, die de noodzakelijke daden van discipline en centralisatie nog van groote groepen tegenhouden. We zeggen het nogmaals, en hebben het in ons blad vaak genoeg aangetoond, dat deze theoretische en principiële voorsprong van het N. V. V., het Vakverbond daarom nog niet te allen tijde vrijwaart voor verkeerde politiek, verkeerde centralisatie en verkeerde discipline, het dus niet boven de socialistische kritiek verheft. Maar naar onze meening zijn de erkenning dezer punten beter dan het ontkennen van deze noodzakelijkheid.

En daaraan maakt het N. A. S. zich schuldig. Als het N. A. S. zich met de kwestie van het Staatspensioen bemoeit — en dat moet het N. A. S., gedrongen door het achter hem staande proletariaat wel doen — dan toont het daarmede, dat de noodzaak van zijn klassenstrijd, die het als de revolutionaire strijd van het proletariaat uitgeeft, vanzelf tot de politiek voert. Als dit de werkelijkheid is, waarom durft het N. A. S. dan niet met de daad het woord verbinden, en dan weer met het woord de volle, gedurfd, open daad? Waarom is het N. A. S. bang voor het woord politiek, als het zelf aan de politiek doet? Wij verwachten eigenlijk geen overtuigend antwoord op deze vraag, konstateeren evenwel dat een dergelijk halfslachtige handelwijze het proletariaat inderdaad angstvallig houdt in zijn strijd, het dus verzwakt. Het proletariaat moet niet alleen doen waartoe de nood dwingt, maar het moet ook erkennen waartoe de nood dwingt, om zoo beter gewapend en algemeener den verderen strijd te strijden. Het is eigenlijk de fout van de zgn. „revisionisten” zoowel als van de zgn. „revolutionairen”, dat ze alleen maar sommige daden willen doen, de praktijk, maar dat ze weigeren van die daden te leeren, de theorie.

Zooals het met de politiek van het N.A.S. is, zoo is het met de discipline en de centralisatie. Zoo goed als de modernen doen ze aan alle drie dingen, maar ze spreken er liefst niet over, beperken het hoogstens tot „zoo weinig mogelijk.” Zoo weinig mogelijk discipline, zoo weinig mogelijk centralisatie is de leus van het N.A.S. Maar beste vrienden, het kapitalisme dwingt u tot zooveel mogelijk. En als ge er schoorvoetend en onwillig en onwetend en onbewust toe overgaat, in plaats van energiek en enthousiast, willens en wetens, dan verlangzaam ge alleen het noodzakelijke proces, dat ge toch niet tegenhouden kunt. Gij mannen van het N.A.S. verdraagt met dat „zoo weinig mogelijk” de noodzakelijke opmarsch van het proletariaat in zoo gesloten mogelijke rijen.

Of woudt ge soms beweren, dat in de bouwvakstaking, die mooie strijd te Amsterdam, door uw mannen geen discipline is gehouden? En als het dan discipline was, waarom noemt ge het dan niet zoo? En als die discipline dan goed en noodig was, waarom proklameert ge haar dan niet openlijk tot een noodzakelijkheid, waarom propageert ge haar niet? Het is een domheid om aan discipline en aan politiek te doen, en dan voortdurend tegen discipline en politiek te schelden. Het is erger dan domheid, het is laf. Maar het voortschrijdende proletariaat maakt die lafheid minder en minder mee. En gij, leiders van het N.A.S., gij zult de bakens meer moeten verzetten dan ge reeds bezig zijt te doen, wilt ge het proletariaat kunnen voorgaan in zijn revolutionaire vakstrijd. De Sociaaldemokratische Partij, dat beloven wij, zal beproeven hierin een handje te helpen.

WP.

De politieke toestand.

Het is spelen met de belangen van het proletariaat, wanneer men, zooals het orgaan van de Arbeiderspartij natuurlijk doet, uit het feit, dat de laatste meeting voor Algemeen Kiesrecht te Amsterdam goed bezocht was, concludeert, dat de arbeidersklasse in ons land nu weer op den goeden weg zou zijn ter bereiking van dit het eerst te bereiken doel.

O. V. had in het vorige nummer van ons blad groot gelijk, toen hij er de «Marxisten» van *Het Weekblad*, die van het petitionnement ook al groote verwachtingen koesteren, op wees, dat dit heele petitionnement, waartoe de jongste meeting in Amsterdam de inleiding vormde, uit niets anders geboren is dan uit de door de revisionisten zelf geconstateerde slaphouding en machteloosheid der kiesrechtbeweging, zooals die zich in de laatste jaren had ontwikkeld.

Dat de Marxisten van *Het Weekblad*, d.w.z. Wibaut, zich nu bij de actie der Arbeiderspartij in dit allerbelangrijkste punt neerlegt, behoeft trouwens bij ons ook geen verbazing te wekken. Immers, onmiddellijk na Deventer constateerden wij, dat Wibaut op dit congres, in tegenstelling tot Mevr. Roland Holst, op het punt van het kiesrecht zijn instemming met de algemeene taktiek der Arbeiderspartij had uitgesproken.¹⁾ Wibaut zei toen woordelijk: Mijn vertrouwen (op de mogelijkheid, dat een loyale samenwerking van het nieuwe *Weekblad* met de meerderheid en *Het Volk* mogelijk zou zijn), berust ook hierop, dat ik de groote geschilpunten der beide richtingen in de praktische houding niet zie, wel in theoretisch inzicht. Ik zie wel de mogelijkheid van groote praktische geschilpunten, maar ik zie ze niet als onvermijdelijk. Inzake kiesrecht, arbeidsdag en staatspensioen zal de strijd in de Kamer gaan in volkomen overeenstemming met de eischen, die het Marxisme stelt." En wij wezen er toen op, dat uit die woorden duidelijk bleek, welk een diep verschil in taktiek er tusschen de eene helft der redactie van *Het Weekblad* en *De Tribune* juist in het voor de arbeidersklasse allereerste vraagstuk bestond. Niet te verwonderen dan ook, dat het tusschen de beide redacteurs van *Het Weekblad*, afgezien van verschillen in temperament etc., tot een scheuring moest komen!

Waar wij steeds op moeten blijven wijzen is, dat de Arbeiderspartij reeds vóór Deventer, en na Deventer in versterkte mate, de antithese tusschen de burgerlijke partijen heeft helpen bevestigen en verscherpen en zoo indirect een der grootste oorzaken is van de zwakheid der Nederlandsche arbeidersklasse, een zwakheid, die zich vooral uit in de wijze, waarop de kiesrechtstrijd gevoerd wordt. Wanneer men, zooals de Arbeiderspartij doet, in de Kamer de voorhoede is van de anti-clericalen linkerzijde, is 't, althans in ons landje, waar de antithese de massa der arbeiders mede beheerscht, onmogelijk buiten de Kamer een kiesrechtactie te ontplooiën, die iets meer is dan eveneens een volkomen in het raam der burgerlijke partijformatie passende vooruitstrevende drang eener fractie van de arbeidersklasse, gericht op de verovering van A. K., waar immers een deel der niet-arbeiderspartijen ook vóór zijn. De kiesrechtactie m. a. w. der Arbeiderspartij is niet meer of minder waard dan haar strijd om den tienuredag, die volgens hetzelfde recept gevoerd wordt. En hoe volkomen onschadelijk, onrevolutionair een dergelijke actie is, kan het uit iets anders beter blijken dan uit het feit, dat een paar dagen geleden de katholieke arbeiders, steunpilaren van de andere fractie der Kamer dus, van de rechtsche helft der antithese, eveneens in den Haag een „schitterende” betooging voor den arbeiderseich hebben gehouden! De S. D. A. P., wij zeiden het reeds vroeger, heeft door haar actie voor den tienuredag als praktisch resultaat bereikt de versterking van de katholieke actie voor den 10-uredag, d. w. z. van de Christelijke arbeidersbeweging. Ook op dit gebied heeft zij dus de antithese indirect sterker gemaakt!

De politiek der Arbeiderspartij beweegt zich inderdaad bij de tegenwoordige politieke verhoudingen in een noodlottigen cirkel, waaruit geen ontkomen mogelijk is. En hoe weinig 't daarbij op de frases aankomt, dat heeft juist de jongste kiesrechtbetooging ook weer geleerd. Mr. Troelstra heeft daar weer eens op zijn manier den revolutionair uitgehangen. Hij heeft zich niet ontzien

1) Men zie *De Tribune* van 6 Maart '09.

het woord massa-staking in den mond te nemen, op dezelfde manier als dit reeds vroeger was geschied, d. w. z. dat de idee der massa-staking „spontaan” uit de massa's moest opkomen en vooral niet mag worden propageerd. Daartegenover spraken anderen over het A. K. op volkomen vrijzinnig-democratische manier.

Maar niet de kwestie van de middelen, die in den kiesrechtstrijd dienen te worden aangewend, is op 't oogenblik bij het kiesrechtvraagstuk voor de Nederlandsche arbeiders aan de orde. Een opwerpen van die kwestie, zooals door Mr. Troelstra, op de meeting, en een totaal niets en niemand vertegenwoordigend orgaanje in de S. D. A. P. o. a. is geschied¹⁾, kan zeer goed een middel zijn tot nog grotere misleiding. Immers, om over de middelen van een actie te spreken, dient er eerst actie te zijn, dient er eerst strijd te zijn. En zoolang men door zijn werkelijke politiek de antithese blijft bevorderen, is er geen sprake van, dat een kiesrechtstrijd werkelijk kan beginnen.

Bestond die, d.w.z. waren de bezittende klassen en de politieke partijen ervan overtuigd, dat achter den wensch van eenige tienduizenden arbeiders ook de vaste wil zat om het te veroveren en aan dien wil alles ondergeschikt te maken, ook den strijd in het Parlement om schijnbaar te bereiken hervormingen, dan pas zou een discussie over de middelen om den strijd te voeren, ernstig kunnen worden opgevat. En wij zijn van meening, dat, indien er een dergelijke strijd om het kiesrecht werd gevoerd, dat dan alle middelen, zelfs een petitionnement, indien hiervoor bijzondere aanleiding bestond, zouden kunnen worden overwogen. Nu echter is de strijd over de middelen in den kiesrechtstrijd niets dan een nieuwe manier om de arbeiders te bedotten en is het petitionnement een bedelpartij, die als ze succes heeft — d.w.z. als ze veel handteekeningen verzamelt — nog niets zal uitwerken.

De proef op de som der zwakheid en onbeteekenendheid van de kiesrechtbeweging wordt, zooals ook al in ons blad gezegd is, niet geleverd door de troonrede, maar wel zeker door het feit, dat de bezittende klassen en haar organen, de politieke partijen en kranten, het niet de moeite waard vinden om over het kiesrecht zelfs maar te praten. Trouwens: wij constateerden dat reeds gedurende de verkiezingen van 1909. En wat is er gebeurd, dat hierin verandering zou hebben gebracht?

Actueel zijn op 't oogenblik in de Nederlandsche politiek andere kwesties. En aangezien ook deze de arbeidersklasse raken, zullen wij de volgende maal die punten wel nader bezien.

v. R.

1) Wij meenen den Leidschen Sociaaldemocraat, die zoogenaamd Marxistisch geredigeerd wordt voor een totaal revisionistische afdeeling, omdat er onder de meerderheid geen is, die zelfs schrijven kan. Mr. Troelstra, die weer eens behoefte had aan een heibelte, heeft de totaal niets betrekende uitingen van dit blaadje aangegrepen om weer eens op zijn bekende wijze van leer te trekken.

Denken en doen.

Van het leger van Napoleon zegt men, dat daarvan kon gezegd worden, dat ieder soldaat den maarschalkstaf in zijn ransel droeg. Van het proletarische leger moge dat niet kunnen gezegd worden, toch geldt voor den jongen proletariër van de twintigste eeuw, dat hij zich tot taak moet stellen, zijn sociale roeping naar behooren te kunnen vervullen. Wat zijn taak ook in de toekomstige sociale revolutie zijn moge, hij heeft er zich op voor te bereiden, die te kunnen aanvaarden.

Daarvoor, kameraden, en vooral gij jonge kameraden, is noodig ontwikkeling. Doch niet alle ontwikkeling is dienstig. Er is een ontwikkeling, die de bourgeoisie u verschaft, om u af te houden van uw strijd. Dat kan haar natuurlijk slechts met enkelen gelukken. Zorgt echter dat gij daarbij niet behoort. Wat gij noodig hebt, is de proletarische ontwikkeling, de ontwikkeling die u inzicht geeft in den proletarischen klassenkamp, die u de kapitalistische maatschappij-leert kennen, die u het denken en handelen der groepen in onze maatschappij leert begrijpen, die u doet weten u roeping als het komende geslacht, dat deel zal nemen aan de sociale revolutie.

Leert denken, dat is het eerste, wat wij tot den jongen arbeider hebben te zeggen. Verover u de kennis, noodig voor uw strijd. Maakt ze raster en hechter door onderlinge meningswisseling. De vrije strijd der meeningen is het die het proletariaat steeds den juisten weg zal doen vinden tot zijn bevrijding. Vrije meningsuiting en vrije meningsstrijd, zij moeten het wachtwoord zijn voor uw organisatie, ge hebt ze als idealen hoog te houden. Slechts deze brengen u tot het juiste inzicht in de wereld en haar problemen. Wee de organisatie, die ze haar leden onthoudt, het wordt een leger, dat zonder bewust doel den strijd voert, geleid door enkelen, een speelbal van personen, doch nooit het resultaat van de verschillende meeningen. Haar strijd is hopeloos, omdat ze 't inzicht bij de massa niet brengt.

Proletarische ontwikkeling, dat zij uw wachtwoord voor den strijd. Doch alleen zou ze onvoldoende zijn. Slechts wanneer denken en doen samengaan, kan een taak behoorlijk vervuld worden. En zeker een zoo grootsche taak als het brengen der socialistische maatschappij, kan niet door denken alleen, door ontwikkeling alleen worden tot stand gebracht, al is deze ontwikkeling de voorwaarde van haar tot stand koming.

Onze proletarische jeugd, de jonge arbeider van het heden heeft nog een leven voor zich. De ellende van het kapitalisme heeft hem reeds omringd van de geboorte af, doch voor hem opent zich reeds de toekomst, die wonderlijks in zijn schoot zal baren, die hem de gansche

wereld zal ontsluiten. Deze wereld te begrijpen, haar geestelijk te beheerschen, haar ontwikkelingswetten te volgen, dat is de kennis, die de jonge arbeider allereerst behoeft.

Reeds hebben zijn voorgangers, ouders en ouderen den aanvangsarbeid verricht. Bevangen in onwetendheid voor een goed deel nog, half gedemoraliseerd door de ellende, hebben ze voor de vrijheid gestreden. Ons, den jongen arbeiders zeker in de allereerste plaats, hun kinderen, hebben ze nagelaten, 't eenige waardevolle, wat de arbeider in deze maatschappij blijvend bezit, dat is zijn organisatie en zijn wetenschap.

Want we zeiden 't reeds, onze wetenschap is de voorwaarde voor den richtigen strijd, de socialistische wetenschap is zelfs de onmisbare voorwaarde. Doch die strijd wordt gevoerd door organisatie, door streng gedisciplineerde organisatie. 't Is niet voldoende te zien en te weten, dat het kapitalisme verlegen raakt met de wassende macht der arbeidersklasse, 't is ook noodig daartegenover een andere macht te stellen, in staat het kapitalistische stelsel te vernietigen. Daarvoor is noodig de proletarische organisatie en de proletarische tucht. Te leeren deze macht te gebruiken en ze te vergrooten, dat is het tweede noodige. Dat alles te samen zal ons de macht geven, de wereld te veroveren.

Zijn leven te geven voor de verlossing van het proletariaat, er zullen vele proletariërs voor gevonden worden en velen zullen misschien het offer zijn ter bereiking van het geluk voor de menschheid. Doch vooral noodig is het te leven voor den strijd der arbeidersklasse.

De moderne klassenstrijd stelt vele eischen, stelt steeds hogere eischen. We staan nog steeds tegenover een vijand met geweldige verdedigingsmiddelen toegerust, met den staat als zijn bolwerk. De moderne klassenstrijd eischt voor alles kennis van de toestanden, eischt een leiding gebaseerd op onze socialistische wetenschap. Ze eischt naast zelfopoffering, voorzichtigheid en koelbloedigheid. Ze eischt ook geduld en onvermoeide werkzaamheid.

Dat alles heeft het proletariaat, dat alles heeft ook de jonge arbeider zich eigen te maken, voor den toekomstigen tijd.

Daarmede zal de arbeidersklasse zich haar maatschappij veroveren, gegrondvest op de grootst mogelijke vrijheid, afschaffend alle tegenstellingen der klassen en gevend het geluk aan allen.

C.

Duitschland.

Onder de uitstekende dingen die de uitgeworpenen uit de S. D. A. P. Wijnkoop en Van Ravesteijn voor de Hollandsche arbeidersbeweging hebben gedaan is het aldoor, in *De Tribune*, wijzen op de ontwikkeling der Duitse politiek als bron en drijfkracht van onze eigene, niet het minste. Daarin, onder veel meerdere dingen, overtroffen zij ver de andere Marxisten, als Van der Goes, Henriette Holst en mij zelf. Wij deden dat, evenals alles, zoo eens te hooi en te gras, naar mate het ons te pas kwam; zij deden het stelselmatig, elke week, in een arbeiderskrant.

Het systematische, voortdurende, georganiseerde propageeren van het Marxisme in de vereenigingen en bijeenkomsten der arbeiders, het organiseren van den strijd voor het Marxisme tegen het Revisionisme, dat was het in het algemeen en hoofdzakelijk wat deze jongere Marxisten zooveel sterker en, voor den strijd der arbeiders, zooveel beter maakte, dan ons anderen.

Daarom — het zij hier nog eens, nu Van der Goes het redacteurschap van het *Weekblad* der S. D. A. P. heeft op zich genomen — daarom ook was het een fout die oudere Marxisten om *De Tribune* te laten vernietigen. Hoe groote verdiensten Van der Goes en Henriette Holst ook hadden, voor den praktischen strijd voor het Marxisme waren de jongeren beter dan zij. En hierop komt het toch in de allereerste plaats aan!

Men offert niet het betere voor het mindere, niet de praktijk voor de theorie, niet den praktischen dagelijkschen strijd van het Marxisme tegen het Revisionisme, voor den theoretischen op!

Hoe goed de stichters van *De Tribune* gedaan hebben door van het begin af, in strijd met *Het Volk*, den onverzoenlijken strijd die in Duitschland gevoerd wordt, ons als voorbeeld te stellen, blijkt nu elken dag meer. Nog nooit was daar de spanning tusschen alle bezittende klassen en de arbeiders zoo groot als nu. Eindelooze uitgaven voor militarisme, eindelooze nieuwe belastingen, stijgende duurte der levensmiddelen, politieke kneveling der arbeiders en economische overweldiging staan tegenover steeds groeiende organisatie, begrip en vrijheidszucht. Als de teekenen ons niet zeer bedriegen zijn geweldige botsingen nabij. De kans daarop is nog zooveel grooter omdat de buitenlandse spanning der naties zeker niet minder is dan de binnenlandsche tusschen de klassen.

Als die botsingen komen dan moet de S. D. P. gereed zijn om hun beteekenis aan de Hollandsche arbeiders duidelijk te maken en hun gevolgen voor Holland te trekken. De S. D. A. P. kan dat niet, omdat haar geheele taktiek met die der Duitse partij in strijd is, en zij zich dus, zoodra zij propaganda voor de Duitse maakte, in duidelijke tegenspraak en leugens met zich zelf zou verwarren.

Wij zullen het kunnen. Maar ook nu reeds ligt de verplichting op ons om de beteekenis van wat in Duitschland gebeurt, met steeds grooter nadruk en duidelijkheid aan ons proletariaat te laten zien.

H. G.

Welke richting?

Anarchisme en Revisionisme.

Het plaatselijk Arbeids-Secretariaat van Amsterdam heeft weer eens een manifest verspreid. Een manifest voor de agitatie tegen de klassejustitie. Het wil bedoelen, zoo zegt het: „de voorbereiding van een grootsch profet, dat indruk zal maken, ook op de klassejustitie en de patroons.”

In zeer goed gekozen woorden, woorden voor elk arbeider begrijpelijk, wordt de nadruk gelegd op het karakter van justitie en politie, terwijl tevens tusschen de verschillende deelen der kapitalistische klasse geen verschil wordt gemaakt en deze klasse als geheel — als vijandig deel der maatschappij tegenover de arbeiders wordt geplaatst. Dit in tegenstelling met het revisionistisch politiek geknoei. Beide richtingen geven ons aanleiding een en ander te zeggen.

Het revolutionair sentiment kan zich met de gedachte — de geheele kapitalistenklasse staat vijandig tegenover en is onbetrouwbaar voor het proletariaat — volkomen vereenigen. En wanneer bovendien uit de praktijk blijkt, — dit is zeker wel honderd maal reeds in „De Tribune” aangetoond — dat deze gedachte precies de waarheid is, dat wil zeggen, dat zij het resultaat van de praktijk zelf is, dan kan dit sentiment zich er niet alleen mee vereenigen, maar er zich ook geheel in uitleven. Naast de woorden hierover wenscht het ook de daden te plaatsen.

Het revisionisme onderscheidt zich daardoor van het anarchisme althans voor zoover wij dit hier in Holland zien, dat het in de praktijk wil aantoonen de stelling: *In den klassenstrijd* is een deel der kapitalisten klasse soms te vertrouwen. Anarchisten, zij scheren alles over één kam en zeggen zeer terecht, zooals ook in dit manifest: „Wij moeten ons schadeloos stellen. En dat kan alleen, door steeds heftiger aanvallen op de geheele kapitalistenmacht.”

Het revisionisme in de praktijk doodt ons verzet en laat ons wikken en wegen.

Het anarchisme in de praktijk vuurt aan en houdt ons revolutionair verzet wakker.

Beide richtingen in de arbeidersklasse trachten ieder op haar beurt de beweging een eind voorwaarts te brengen. De manier waarop zij dit trachten is echter verkeerd.

Het revisionisme tracht het doel van het socialisme n.l. omzetting van de kapitalistische samenleving in een socialistische te bereiken door dit doel te verloochenen, dat wil zeggen, door zich aan de kapitalistische maatschappij aan te passen.

Het anarchisme tracht het doel van het socialisme te bereiken, niet door gestadige organisatiearbeid en opvoeding der arbeiders, maar door plotselingen ommekeer. Het verwacht de plotselinge vervulling van het „heilig ideaal.” Het revolutionair gevoel zal de rest wel doen.

Beide richtingen bepalen zich dan, krachtens de opvatting hunner taktiek tot de dingen van het oogenblik.

Beide missen het groot principieel, dat de arbeidersklasse alleen kan vooruitbrengen, n.l. zij brengen geen maatschappijkennis bij de arbeiders.

En hier is het punt, waarop anarchisme en revisionisme zich weer vereenigen.

Doordat het revisionisme zich niet op het standpunt plaatst van de eischen van het internationale industriële loonproletariaat, dat wil zeggen op het standpunt van onverzoonlijke eischen, welke de kapitalistenklasse nimmer inwilligt; maar zich integendeel voornamelijk aantrekt de eischen van den kleinen burgerstand, eischen welke soms vierkant staan tegenover die van de arbeiders, daardoor komt het, dat het niet oproept een sociaal-democratische beweging, maar eene volksbeweging, niet vormt een sociaal-democratische partij, maar een volkspartij, welke bestaansgrond wortelt in de talrijke groepen van de kleine burgerij. Socialistische opvoeding kan er niet plaats vinden, omdat er in eigen rijen doodeenvoudig geen behoefte aan is. En wordt er al een poging gedaan, dan is deze van te voren reeds ten doode opgeschreven.

Op het program van de revisionisten staan wel marxistische eischen, dat wil zeggen proletarische eischen, maar die moeten revisie-herziening ondergaan; dit moeten volkseischen worden. Eischen, beïnvloed door de omstandigheden van het oogenblik, maar welke niet een uitvloeisel zijn van den vasten wil tot radikale omverwerping van het kapitalistisch regime.

Het anarchisme, doordat het niet steunt op de werkelijkheid, niet steunt op de eischen, die de maatschappij van heden stelt aan de opkomende klasse, aan de proletarische klasse, slaat in het honderd. Het verzuip in revolutionaire frasen, in brallende woorden, zonder een georganiseerde macht. Een arbeidersmacht, gecentraliseerd en gediciplineerd, zooals de maatschappij vordert. Immers tegenover de macht van het gecentraliseerd kapitaal kan alleen een macht gevormd worden uit de gecentraliseerde arbeidersorganisatie. De discipline uit de fabriek en werkplaats, welke deze kapitaalmacht in actie, tot productie kan brengen, moet eveneens de arbeiders-organisatie beheerschen om machtig als eenswillend geheel de vaan van den opstand krachtig omhoog te houden.

Het anarchisme, nergens op steunend, noch op kennis, noch op macht, roept op tot daden, maar brengt het slechts tot groote woorden, zonder eenigen invloed meer op de samenleving.

En zoo gaat het met de grootsche betooging tegen de klassejustitie; zoo zal het gaan met anti-militarisme, met anti-alcoholisme en met al de anti's, die het vuil van deze samenleving willen keeren.

Echter woorden en niets meer dan dat. Maar toch

verlokkelijk voor de arbeiders omdat het woorden zijn naar hun proletariërs-hart. Zij bevatten eischen, die volkomen proletarisch zijn; zij vinden haar oorsprong in de instinctmatige afkeer, die opstandige arbeiders, zonder inzicht, van deze kapitalistische maatschappij hebben.

Vandaar de schuwe hekel, welke anarchisme en revisionisme aan elkaar hebben en toch in de praktijk, in hun daden, tot eenzelfde resultaat komen, n.l. *het verlangsamen van de komst van het Socialisme.*

Marxisme.

Anders is het met het Marxisme, met de revolutionaire Sociaal-democratie. Het leeft midden in het proletariaat. Het is de uitdrukking van het omhoog willend proletariaat niet alleen, maar van het naar den geest omhooggaand proletariaat.

Hoe hooger de macht komt van het georganiseerd arbeidersleger, voortgezweept door het maatschappelijk productieproces, hoe scherper de klassentegenstellingen worden — hoe minder de bourgeoisie van toegeven wil weten.

Het toenemend bewustzijn van machtig worden sleept een lawine van revolutionair verzet mee. Dit verzet gesteund door de machtige organisatie van centralisatie en discipline — voorwaarden door het anarchisme verworpen — eenmaal in gang gezet — werpt ten slotte de rotte maatschappij omver.

Ziet naar Duitschland, arbeiders, wij zeggen het U voor de zooveelste maal en trekt Uw lessen!

De Marxisten van de jongere soort, die het revolutionair socialisme nu ook in de praktijk gaan propageeren, die behalve de kennis alleen in de koppen te hameren — ook de organisatie willen smijdig maken voor revolutionaire daden, zij vragen U, arbeiders van dezen tijd, aan welke zijde moet ge staan, welke is de richting voor Uwe vrijmaking?

Aan den kant van het revisionisme? Het karakterlooze kleinburgerlijk socialisme, waarvan de leiders de gepersonifieerde bekrompenheid zijn!

Of aan den kant van het anarchisme, waar wel het woord heerscht, maar waar gelegenheid voor doeltreffende machtsuitbreiding ontbreekt!

Wilt gij staan bij één dezer twee richtingen waar den grondslag voor Uw machtsvorming — *proletarische kennis en organisatie* — ontbreekt?

Uw antwoord moet ten slotte zijn: «neen, onze keuze is het Marxisme».

De maatschappij-zelve drijft U naar ons toe. —

(Wordt vervolgd).

J. MULDER.

De vijand als leermeester.

Van zijn vijanden moet men leeren. Deze algemeene stelling heeft vooral betekenis voor het strijdende proletariaat, dat uit een zwakke troep zich in den strijd zelf tot macht en kracht moet opwerken. Zijn strijdmiddelen kan men niet willekeurig naar abstracte principes kiezen; zij laten zich evenmin uit een algemeene theorie bepalen, als een veldtocht vooruit is vast te leggen. Zij moeten zich richten naar wat de vijand doet. Dat wil niet zeggen, dat men over de taktiek niet vooruit besluiten nemen moet en alles liever aan het toeval moet overlaten. Want de taktiek van den vijand berust niet op toeval, zij wortelt in zijn maatschappelijke en politieke belangen, en kan daarom met behulp van de theorie in hoofdtrekken vooruit geweten, begrepen en voorspeld worden. Daartoe dient immer de theorie, om over de oogenblikstroomingen van de praktijk en de verdoezelingsmanoeuvres van de tegenstanders heen, uit hun diepste blijvende belangen de vaste lijn van hun taktiek en dan ook van onze taktiek af te leiden. Waar echter deze theoretische conclusies twijfel wekken, omdat zij in tegenspraak schijnen te staan met de praktijk van den dag, daar is het goed, dat de vijand zoo nu en dan zijn kaarten openlegt en door ondubbelzinnige uitspraak over zijn bedoelingen die conclusies bevestigt.

Daarin ligt de betekenis van het, door partijgenoot Limbertz op het Maagdeburger partijcongres voorgelezen uittreksel uit de circulaire van generaal von Bissing. Geen enkel sociaal-democraat was wel daarover in twijfel, dat de heerschende klassen tot elke soort van militaire willekeur bereid zouden zijn, wanneer het geldt, hun heerschappij tegen den aanval van het proletariaat te verdedigen. Maar het was goed, dat deze gereedheid zich eens in haar heel ruw, volksvijandig en brutaal karakter toonde. Het is kenmerkend, dat de liberale pers uit deze geheele schriftuur slechts die plaats zocht, waar gezegd wordt, dat men niet hoefde te letten op de onschendbaarheid van de rijksdagsafgevaardigden.

Dat alle arbeidersbladen zonder reden eenvoudig onderdrukt zullen worden, dat arbeiders wien niets ten laste kan leggen, naar willekeur van de militaire overheid tegen alle wetten in van hun vrijheid beroofd zullen worden, enkel omdat men hun voor «leiders» aanziet, dat handige schutters en machinegeweren tegen het volk zullen worden gebruikt, dat alles beschouwen de liberale helden als bijzaak. Zij schreeuwen enkel daarover, dat de heiligheid van de parlementariërs geschonden zou kunnen worden. Brutaliteiten en bloedige daden tegen het volk laten ze koud; zij winden zich slechts daarover op, dat de illusie dat Duitschland een parlementair land is, voor het sabelgeweld in stof zou opgaan. Met recht riep Pfannkuch, tusschen de uitroepen van verontwaardiging over dezen zin uit: «Hebt gij daaraan getwijfeld?». Neen, wij hebben er nooit aan getwijfeld,

dat het heerschende militaire geweld de papieren parlementaire rechten met voeten zou treden. De uitroepen van verontwaardiging moeten slechts de openlijke militaire verklaring onderstrepen, dat het evenmin eerbied zal hebben voor de grondwettelijke rechten van de parlementariërs als voor de andere volksrechten.

Voor ons ligt nu de belangrijkheid van deze circulaire minder in de bevestiging van onze theoretische opvattingen dan wel in de praktische gevolgen, die daaruit voortkomen voor onze taktiek. Reeds het tijdstip, waarop Limbertz het voorlas, bij het begin van de kiesrechtdebatten, wijst op deze gevolgen, en hij heeft ze zelf kort en bondig getrokken, toen hij na de voorlezing zei: «Juist deze voorbereidingen bewijzen, hoe noodzakelijk de scholing van de massa is, omdat men probeeren wil, hun de leiders af te pikken».

Twee opvattingen van de politieke massastaking staan in de Deutsche arbeidersbeweging in hoofdzaak tegenover elkaar. De eene heeft zich vooral in de partij gevormd, allereerst als antwoord op de vraag, wat wij denken te doen, wanneer eens een staatsgreep tegen het rijksdagskiesrecht geprobeerd wordt. Zij stelt zich een plotselinge ontvlaming der massa voor, misschien opgewekt, maar niet eenvoudig veroorzaakt door een oproep van de partijleiding. Waar ze een antwoord op de een of andere bloeddood van het heerschende geweld is, zal ze zelfs zonder zulk een oproep spontaan kunnen uitbreken. De revolutionaire situatie, die een geweldige politieke hartstocht en daadkracht in de massa ontkeent, vormt hier het hoofdmoment, en de gebeurtenissen in de russische revolutie geven voor zulke massastakingen de groote voorbeelden.

Natuurlijk kan men het russische voorbeeld niet zonder meer op Duitschland toepassen. Niet zoo zeer, omdat daar het absolutisme en hier het parlementarisme heerscht, — want het deutsche schijnparlementarisme dient slechts als vijgenblad van het absolutisme —, maar omdat het Deutsche proletariaat bijzonder goed georganiseerd is. Voor een lange praktijk in de vakbeweging is het georganiseerd handelen der deutsche arbeiders tot tweede natuur geworden. Daarom moet men van te voren vaststellen, dat een aktie van de massa hier slechts als aktie van de groote massaorganisatie's, van de vakvereeningen kan optreden.

Daaraan knoopt de andere opvatting van de massastaking aan, die vooral bij vakvereenigingsleiders te vinden is. Volgens deze is de politieke massastaking een aktie van de vakvereeningen, waartoe de leiders, de «Generalkommission» (hoofdbestuur van het deutsche vakverbond) tezamen met het partijbestuur besluiten, en op hun aanduiding door de massa's wordt uitgevoerd. Dit is op zichzelf geen dwaas idee; zij sluit zich onmiddellijk aan bij de vakvereenigingspraktijk van de gewone stakingen. Evenals hier beslissen de leiders over begin, omvang en einde, zij leiden de geheele beweging, zij leiden de verhandelingen, en elk spontaan, d.w.z. ongediciplineerd handelen van de massa's wordt ten strengste verboden.

Deze opvatting ligt ook ten grondslag aan de Mannheimse resolutie, waarbij het partijbestuur, wanneer het een politieke massastaking noodig acht, zich in verbinding stelt met de «Generalkommission», om alle maatregelen te nemen, die vereischt worden om de aktie met succes door te voeren. Maar de meeste partijgenooten, die er toen vóór stemden, zullen het wel niet zoo zonderling opgevat hebben, als het in Maagdeburg bij partijgenoot Leinert het sterkst uitkwam, toen hij zeide: «Partijgenoot Luxemburg spreekt van mogelijke radeloosheid van de massa's. Dat bewijst haar onbekendheid met de organisatie. Wanneer wij in 24 uur de massastaking zouden moeten uitvoeren en als de daartoe aangewezen hoofdbesturen het eens zouden zijn, dan zou niemand radeloos zijn.» Hier wordt de organisatie tot een machine, waarvan de afzonderlijke deelen geen kop behoeven te hebben, maar eenvoudig van bovenaf in beweging gezet worden.

Op zich zelf, losgemaakt van tijd en plaats zou een op deze wijze in scène gezette massastaking niet ondenkbaar zijn. Waar de meest mogelijke bewegingsvrijheid naar alle kanten bestaat, is zulk een van boven besloten en geleide politieke massastaking heel goed mogelijk, en ze is ook inderdaad reeds voorgekomen. Ze vormt daarbij zelfs als beeld van goed geleid, georganiseerd handelen voor de massa's een verheven aanblik. Het onmogelijke van zulk een massastaking ligt in de praktische werkelijkheid van de bijzondere deutsche verhoudingen. Omdat het proletariaat rondom van wreede vijanden is omgeven, die op iedere gelegenheid loeren, om het aan te grijpen en voor geen gewelddaad terugschrikken, daarom wordt hen voor zulk een strijd geen gelegenheid geboden.

Daarom komt de circulaire van Bissing juist op de rechte tijd, om te waarschuwen tegen de mechanische opvatting van de massastaking. Wanneer men het in verband brengt met de herhaalde konservatieve uitingen over de massastaking, dan bestaat er geen twijfel, of de heerschende klasse is ook tegen massastakingen tot iedere onwettige gewelddaad bereid. Wanneer echter direkt alle leiders en de geheele pers worden uitgeschakeld, blijft van zulk een van boven geleide aktie niets over. En hoe zal het eerst zijn, wanneer de massastaking niet direkt, maar eerst als protest tegen plaats gehad hebbende bloedige daden van de militairen zal uitbreken? Dan zou het kunnen zijn, dat er in 't geheel geen leiders meer waren, om er toe te besluiten en haar te leiden.

De circulaire van van Bissing beteekent het in elkaar zakken van de, bij vele vakvereenigingsleiders heerschende zienswijze over de massastaking. Ze was geboren uit de praktijk van de vakvereeningen en had als zoodanig

haar kern van juistheid. Ze is echter niet in overeenstemming met het politieke karakter van de duitsche militaire staat. Zij zal door het inzicht in de noodzakelijkheid van zelfstandige, spontane actie's van de georganiseerde massa's aangevuld moeten worden, wil ze houdbaar zijn. Dat is de leering, die ons de vijand geeft.

A. P.

Brieven uit Parijs.

I.

Over: De beweging te Parijs — De droomerijen van Hervé.

Evenals overal is er ook te Parijs tegenwoordig nog al levens in de arbeidersbeweging. De strijdklanken uit het eene bedrijf zijn nauwelijks weggestorven of reeds roepen de arbeiders uit een ander hun uitzuigers toe om wat minder zwaar op hun rug te gaan zitten.

De strijd gaat bijna overal om een korteren arbeidsdag en verhooging van loon; hoog noodig geworden door de geweldige prijsstijging der noodzakelijke levensmiddelen.

Aangezien het voor goed vereenigde en geschoolde arbeiders in andere landen steeds moeilijker wordt om ook maar het kleinste voordeeltje op het georganiseerde ondernemersdom te behalen, zal men wel begrijpen dat het hier, waar de patroons weliswaar nog niet zoo sterk zijn vereenigd, als b.v. in Duitschland, maar toch de arbeiders ver vooruit zijn, niet beter is. Integendeel moeten hier, helaas, de arbeiders door gebrek o.a. aan de zoozeer geminachte sterke weerstandskassen, al spoedig den strijd opgeven. De steun, die de stakers van de andere vakvereeningen krijgen bestaat in 't gunstigste geval hierin, dat ze hun eenige dagen wat soep uitdeelen en op hunne rekening wat strooibiljetten doen plakken.

Die afschuw van sterke weerstandskassen is dan ook door niets gewettigd. Het is zeer zeker waar, dat men met een sterke weerstandskas alleen er niet komt; er moet óók en vooral geestdrift zijn. Doch het eene sluit het andere niet uit. De vakbonden moeten over beiden kunnen beschikken, eerst dan is het den arbeider mogelijk, om in sommige gevallen den strijd zoolang vol te houden, tot de patroons gedwongen zijn, iets toe te geven, op straffe van anders een goed seizoen zonder winstmaken te moeten laten passeeren.

Wij zullen later nog wel eens gelegenheid hebben, op de hier meestal gevolgde strijd-methode terug te komen.

Doch al krijgen de arbeiders hier hun eischen meestal niet ingewilligd, de strijd was daarom nog niet te vergeets, want elke strijd doet aan nieuwe groepen arbeiders de oogen open gaan en door strijden leert men strijden. De ijzeren noodzakelijkheid zal ook hier de vakfederaties dwingen den modernen weg op te gaan.

Als eenmaal de arbeiders hier goed geschoold en vereenigd zijn, zullen ze de ondernemers menige harde noot te kraken geven, want de fransche arbeiders hebben iets wat veel waard is en wat b.v. de duitsche arbeiders missen, n.l. eene revolutionaire traditie. Daaraan is het te danken, dat de arbeiders hier al rijp zijn voor eischen, die men in Holland nog utopisch noemt. Zoo strenden hier voor enkele weken meer dan vijfduizend loodgieters voor den achturedag en een loon van 10 francs per dag, doch na een heldhaftigen strijd van 6 weken waren ze gedwongen dóór gebrek aan steun en het nogal aanzienlijk aantal onderkruipers, op de oude voorwaarden aan den arbeid te gaan.

Op de onderkruipers houden de arbeiders hier geregeld jacht, men noemt dat hier «la chasse aux renards» (vossenjacht). De burgerbladen hebben hierover dagelijks sensationele berichten, waarin ze hun lezers allerlei romantische verhalen voorzetten, die natuurlijk voor 't grootste gedeelte uit hun duim zijn gezogen, om zoodoende de publieke opinie tegen de stakers in 't harnas te jagen. Doch zeker is in elk geval, dat menig onderkruiper het verdiende loon voor zijn vuil verraderswerk krijgt.

Op 't oogenblik wordt er het hardste gestreden in het kleermakersbedrijf en wel voornamelijk door de vrouwen. Zoo hebben o.m. 'n driehonderd confectie-maaksters van een der grootste magazijnen van Parijs (Magazins Réaumur) den strijd aangebonden met hun patroon, die in bijna alle landen van Europa groote winkels heeft.

De stakkers die reeds verscheidene weken den strijd moedig volhouden, worden natuurlijk weer goed gesteund door de andere organisaties, die besloten hebben met haar te gaan.... manifesteren en een handje toe te steken in de chasse aux renards. Deze laatste moest echter voor dit geval gerevideerd worden, want de fransche hoffelijkheid tegenover de vrouwen laat niet toe, al zijn het dan ook onderkruipers, haar met het «machine a bosseler» (vuist) te bewerken. Doch daar de fransche arbeiders nog al vindingrijk zijn, waren ze al gauw uit den nood. Men doet met haar die al te veel toewijding aan de heeren der aarde betoonen, als met de vrouwen die zich aan hun Heer in den Hemel toewijden, men snijdt haar de haren.

***

Kameraad Hervé, die op 't oogenblik de eer te beurt valt, onder de regeering der drie renegaten (verraders) als een gevaarlijke politieke misdadiger te zijn opgesloten, zet daar ver van het gewoel zijn vrede-droomen voort. De gevangenislucht schijnt inlyod op zijne droomen te hebben, ze worden er tenminste niet frischer op.

„Le Journal” een der vijf groote patriotische burgerbladen, die de publieke opinie van Frankrijk maken,

gaat in navolging van het blad „Le Matin” eene moderne reclame voor zijn zaakje maken, namelijk door het uitschrijven van een internationalen vliegwedstrijd.

Tot meerdere bedotting van de armen van geest, hult dit blad zich voor deze gelegenheid in een vredegevaad en geeft die reclamemakerij den wijschen naam van „Vredevlugt.”

En werkelijk onze vriend Hervé liep er in. Hij lanceerde namelijk in zijn blad „La Guerre Sociale” (De Sociale Oorlog) het op zichzelf niet onleuke idee dat de arbeiders van Frankrijk, Duitschland, België en Engeland moeten toonen dat ze bij de bourgeoisie in het bevliegen van den vrede, niet achter willen blijven. Wij moeten aan dien vredevlugt deelnemen schrijft hij. Reeds is men bezig, een comité saam te stellen, om geld in te zamelen voor den aankoop van een aéroplane.

De arbeiders der andere landen, zegt hij, zullen hetzelfde doen. Wij denken dat Hervé dit laatste zelve wel niet zal gelooven; immers de Duitsche socialistische arbeiders b. v. weten hun centen wel doelmatiger voor den algemeenen vrede aan te wenden, namelijk voor de uitbreiding der socialistische pers, voor de verbreiding en verdieping van het socialistisch inzicht bij de massa. Die eerst dan met succés de vrede kunnen bevechten!

Het ware zeer zeker te wenschen dat Hervé en de zijnen hun geld óók op deze wijze besteedden; want men moet niet vergeten dat de publieke meening in Frankrijk nog altijd, door de erg patriotische burgerpers gemaakt wordt, ook voornamelijk onder de arbeiders en dat dit in beweging tijden voor ons aller doel noodlottig kan worden!

Zeer waarschijnlijk zal Hervé, indien hij er in slaagt een aéroplane uit naam van eenige fransche anti-militaristen naar Berlijn te sturen, het tegendeel bereiken van wat hij wil. Immers als de duitsche arbeiders daaraan dan niet mee doen, dan zal de burgerpers hier weer een schoone gelegenheid hebben om de fransche arbeiders met wantrouwen tegenover de duitsche te vervullen, die ze hun dan weer eens zullen afschilderen als echte patriotten die vóór alles duitschers zijn en maling hebben aan den vrede.

Indien Hervé het bestudeeren der maatschappelijke verschijnselen geen onnoodige spitsvondige haarklooverij vond, dan zou hij door de oorzaken van den oorlog te bestudeeren tot de conclusie komen, dat de volkerenoorlog eerst voor goed verdwenen zal zijn, als door de opheffing der klassen aan den klassenoorlog een einde gemaakt zal zijn. Als bladen met een titel als «La Guerre Sociale» geen reden van bestaan meer zullen hebben, namelijk in 't Socialisme.

P.

F. v. D. D.

Van het Partijbestuur.

In de P. B. vergadering van 11. Maandag, 1 Oct., werden door de P. B.'s leden de hen toegezonden drukproeven der congresverslagen ingeleverd.

Die verslagen gaan nu ter perse en worden in den loop der volgende week volgens de ingekomen bestellingen *) afgeleverd.

De van eenige afdelingen op verschillende punten ingekomen opmerkingen leidden tot bespreking, waarvan het resultaat aan de betrokken afdelingen dezer dagen zal worden medegedeeld.

Verder werd met het oog op de propaganda voor den aanstaanden winter de toestand der afdelingen zooda die o.a. zich afspiegelt in haar werken met „De Tribune” nagegaan. Eveneens de plaatsen die nu het eerst aan de beurt komen om door ons te worden bewerkt. Daaronder Zaandam en Maastricht. Omtrent de propaganda van de Visser in Twente werd een nadere regeling vastgesteld, waarover met de Twentsche Afdelingen zal worden overlegd.

Ten slotte was er te behandelen een schrijven van de tegenwoordige partijsecretares, die tegen 1 Dec. a. s. ontslag vraagt.

Besloten werd, het door art. 19 van het Huish. Reglement voorgeschreven referendum ter voorziening in de a. s. vacature zoo spoedig mogelijk te doen plaats hebben.

M. MENSING.

*) De afdelingen, die nog niet bestelden, worden verzocht dit nu aanstonds te doen. Men zal zich herinneren, dat vooruit betaald moet worden (25 cts).

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Vrijdagavond 11. sprak Wijnkoop voor een goed bezochte vergadering over het Kongres van Maagdeburg. Er was eenig debat.

Den Haag. In een openbare vergadering van den Socialistenbond spraken Samson en Hooze. De leiders der S. D. A. P. tot debat uitgenoodigd, schitterden natuurlijk door afwezigheid. Onzerzijds debatteerde Coltof. Of Hooze veel aanhangers gevonden heeft voor zijn denkbeeld om op kapitalistische kandidaten te stemmen, mag betwijfeld worden.

Vlissingen-Middelburg. Voor een uitteraard klein gezelschap leden en introducés hield Maandag 3 Oct. een der partijgenooten een leerzame voordracht over het Communisme van het Gorspronklijk Christendom, welke met belangstelling gevolgd werd.

De cursus-Mannoury wordt 10, 17 en 24 Oct. telkens 's avonds 8 uur te Middelburg in de Vooruit gehouden. De indeeling is: 1. Sociaaldemocratische organisatiebeginselen. 2. Kopenhagen. 3. Maagdenburg-Deventer.

VERANTWOORDING.

Ontvangen door de partijkas:
Op steunlijsten-Enschede van Afd. R'dam f 6.05. Totaal f 300.22.
Contributie van Afd. Leeuwarden f 1.30; Afd. W'enden f 2.08;
Afd. Haarlem f 1.95; Afd. R'dam f 9.89; van L. B. te M. f 0.40;
J. H. J. te V. f 1; A. B. te H. f 2.—

Voor diplomaboekjes van Afd. den Haag f 1.
Voor toelage W. van Afd. Vliss.-M'burg f 1.32; Afd. Leeuwarden f 0.36; den Haag f 10; W'enden f 0.90.

Voor Tribune-Redactie van Afd. den Haag f 7.89; Afd. R'dam f 9.36.

N. B. De Afdelingen die nog niet voor ledenlijst en contributie zorgden, worden verzocht dat ten spoedigste te doen.

M. MENSING.

Nog eens: Jezuitenmoraal.

Nog een staaltje van de manier waarop *Het Volk* en de meerderheid der S. D. A. P. ons meent te mogen bestrijden, vinden wij in het jongste verslag van de S. D. A. P. aan het Internationale Congres te Kopenhagen.

Ceton heeft eenige nummers vroeger, toen de in een Fransch, dat met Fransch zoo weinig mogelijk gemeen heeft, opgestelde brochure pas verschenen was, reeds op een aantal fraaiheden er uit gewezen.

Maar wat zegt men van deze, die hij meen ik nog niet er uit heeft gelicht? Over de bekende pogingen van het P. B. der S. D. A. P. in December 1908 om met de Tribune-redactie vrede te sluiten, welke pogingen, zooda men weet, gelukt zijn, aangezien de redactie der Tribune een verklaring aflegde, waarmee het P. B. genoegen nam, heet het:

Na een poging van het bestuur der Partij, die mistukte, om van de redactie der Tribune een verklaring te verkrijgen, die de Partij bevredigd zou hebben, werd bij referendum besloten een buitengewoon congres te houden....

Wat zegt men wel van zulk een opzettelijke verdraaiing der geschiedkundige waarheid, juist waar het betreft het oogenblik, dat beslissend had kunnen worden voor de geschiedenis der S. D. A. P.?

Wij noodigen *Het Volk* uit, om ook dit staaltje van Jezuitenmoraal aan zijn lezers mede te deelen *). Of weet het P. B. der S. D. A. P. niet, dat het referendum over het Buitengewoon congres tot stand is gekomen door het optreden der heeren Helsdingen en Schaper? Maar vragen wij, hoe is het mogelijk, dat zelfs een man als Wibaut, zijn naam leent aan een pamflet, dat zulke vuile leugens bevat?

v. R.

*) In zijn nummer van Zondag 2 October j.l. erkent *Het Volk* evenwel onze opmerking over de kiesrechtbeweging verkeerd te hebben voorgesteld en geeft het de bedoelde zinsnede in haar juiste verband. We hopen daarom dat *Het Volk* ook thans beterschap zal toonen.

Revolutie in Portugal!

Te Lissabon werd de burgerlijke republiek uitgeroepen en de Koning verjaagd.

Korrespondentie: Ingezonden stuk en Kleine Berichten moesten blijven liggen.

Advertentiën

Den eersten Oktober overleed in den ouderdom van 68 jaar na een langdurig lijden mijn dierbare vader

J. D. WIJNKOOP

in leven Rabbijn der Ned. Isr. Hoofdsynagoge alhier.

DAVID J. WIJNKOOP.

Amsterdam, Okt. 1910.

Bij ons vertrek naar Z. Afrika roepen we aan alle P. G. en vrienden een hartelijk vaarwel toe.

Fam. VAN HOEPEN, Delft.

Socialistenbond, Afd. Rotterdam.

OPENBARE VERGADERING

op ZONDAG 9 October, des morgens 11 uur, in de groote zaal van het Vereenigings-Gebouw, Goudschweg 182a. Sprekers: A. J. P. HOOZE, van Amsterdam, onderwerp: Waarom Anti-Sociaal-Democraten gestemd? en I. I. SAMSON, onderwerp: Waarom een Socialistenbond? (een tusschenclinging?)

Entree 10 cent.

Debat vrij.
De Heer H. Spiekman is uitgenoodigd om van debat gebruik te maken.

Waarom Anti-Sociaal-Democraten gestemd?

dit wordt besproken in een OPENBARE CURSUS-VERGADERING

Op WOENSDAG 12 OCTOBER a.s. half negen in het lokaal d' Geelvinck, Singel 530.

Inleider: A. J. P. HOOZE.

Entree 10 Cent.

Debat gewenscht.

Soc. Bond. afd. Amst.